

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn 6. november 2023

Orientering nr. 17/2023

Fiskeriaftale med Rusland

Lagmand Aksel V. Johannesen og landsstyremand for fiskerianliggender Dennis Holm vil den 7. november 2023 rådføre sig med Lagtingets Udlandsudvalg vedr. en evt. fremtidig fiskeriaftale med Rusland. Indtil da ønsker landsstyret og de enkelte koalitionspartier ikke at udtale sig om spørgsmålet.

Det russiske nyhedsmedie Tass har den 23. oktober 2023 oplyst, at Ruslands fiskeristyrelse anbefaler den russiske regering at forbyde import af fiskeprodukter fra Færøerne. En boykot vil ramme færøsk økonomi og de fabrikker og trawlere, der beskæftiger sig med pelagisk fisk som sild, makrel, blåhvilling og lodde, forklarer økonom og medlem af det færøske økonomiske råd Johnny Í Grótinum den 29. oktober 2023 til DR.dk. Johnny Í Grótinum udtaler endvidere, at *"Det vil være et meget stort økonomisk chok, som man bliver nødt til at reagere på og indrette sig efter"*. Den fulde artikel kan læses [HER](#).

"Hvis Rusland gør alvor af at forbyde import af fisk fra Færøerne, bør Danmark gøre endnu mere for at hjælpe Færøerne til en bedre handelsaftale med EU", udtaler MF Sjúrdur Skaale den 29. oktober 2023 til DR.dk. Han påpeger, at såfremt Rusland indfører et importforbud, vil det være meget akut, at Færøerne får bedre adgang til andre markeder.

Politisk indgreb i sygeplejerskestrejken

Som omtalt i Orientering nr. 15/2023 gik Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar (den færøske sygeplejerskefagforening) i strejke den 2. oktober 2023, da det ikke lykkedes at indgå ny overenskomst med landsstyreområdet for finansanliggender. Efter flere mislykkedes forligsforhandlinger meddelte sygeplejerskefagforeningen, at der fremover ikke ville blive givet undtagelser til, at nogle af deres medlemmer kunne gå på arbejde. Som en konsekvens heraf meddelte sygehusledelsen, at situationen var uholdbar, og at sygehusledelsen ikke længere kunne indestå for patienternes liv og helbred.

Landsstyret valget herefter at fremlægge et lovforslag for Lagtinget, hvori sygehusledelsen fik den fornødne hjemmel til at påbyde det nødvendige antal sygeplejersker på arbejde igen. Lovforslaget blev samme dag vedtaget med 19 stemmer for og 7 stemmer imod. Som en reaktion på det politiske indgreb meddelte en række fagforeninger en 24 timers sympatistrejke, som efterfølgende af voldgiftsretten blev kendt ulovlig.

Forligsinstitutionens formand Terje Sigurdsson har den 5. november 2023 udtalt til KVF, at efter endnu et mislykkedes forlismøde den 4. november, hvor endnu et forligsforslag blev fremlagt for parterne, vil forligsinstitutionen ikke foretage sig yderligere. Det er nu op til parterne selv at løse konflikten. Formanden opfordrer parterne til at påtage sig et større ansvar for at finde en løsning på situationen.

Landsstyret har præsenteret sin plan for kommende skattelettelser

Fredag den 3. november 2023 præsenterede landsstyrekvinden for finansansliggende Ruth Vang, lagmand Aksel V. Johannesen og landsstyremand for erhvervsansliggende Høgni Hoydal landsstyrets forslag til en kommende skatteomlægning, som vil betyde skattelettelser til lav- og melleindkomster, hvorimod højtlojnedede kan se frem til en skattestigning. Grænsen for mellemskat på 25 pct., hæves fra 330.000 kr. til 380.000 kr. i 2024 og til 450.000 kr. i 2025. Det skal kunne betale sig at arbejde fuldtid eller tage en ekstra vagt, fremgår det af forslaget. Folkeskolelærere, pædagoger og sygeplejerske på slutløn vil få udbetalt 13.000 kr. mere om året. Endvidere indebærer forslaget, at de, som har en indtægt, der er lavere end 275.000 kr. om året, vil kunne søge om årligt energitilskud på 5.000 kr. Skatteomlægningen skal bl.a. finansieres ved, at topskatgrænsen, som i dag er på 800.000 kr., over en toårig periode sænkes til 600.000 kr. I forbindelse med lagtingsvalget i december 2022 var et af valglofterne en omlægning af det nuværende skattesystem, hvor lav- og mellemindkomster kunne se frem til skattelettelser. Valgloftet var endvidere, at skatteomlægningen skulle være fuld finansieret gennem skatteomlægningen. Denne del af valgloftet har koalitionen dog ikke kunne indfri.

Lagmanden til møde i Nordisk Råd i Oslo

Lagmand Aksel V. Johannesen deltog sammen med andre nordiske statsledere i Nordisk Råds 75. session, som blev afholdt i Oslo fra den 30. oktober til 2. november 2023. Et trygt, ungt og grønt Norden var hovedtemaerne på mødet. I sin tale sagde lagmanden bl.a., at det er af stor betydning, at ungdommen bliver taget med ind i det nordiske samarbejde. Lagmanden oplyste, at Færøerne har sat sig som mål, at al energi på land fra 2030 skal komme fra vedvarende energi. Endvidere fremhævede lagmanden, at *"Færøerne stadig har et brændende ønske om at kunne bidrage til det nordiske samarbejde som et selvstændigt og ligeværdigt medlem"*. Et ønske, som bakkes op af den danske regering. Lagmandens fulde tale kan læses på dansk nederst i pressemeddelelsen [HER](#).

Ukrainske flygtninge får forlænget opholdet på Færøerne

Landsstyremand for justitsansliggende Bjarni Kárason Petersen og udlændinge- og integrationsminister Kaare Dybvad Bek har på et møde den 23. oktober 2023 bl.a. drøftet spørgsmålet om ukrainske flygtninge på Færøerne. Det fremgår af pressemeddelelse på [LMR.fo](#), at det på mødet blev aftalt, at de ukrainske flygtnings opholdstilladelser skal forlænges med et år til den 17. marts 2025. Endvidere blev det aftalt, at Færøerne kan øge antallet af flygtninge fra 200 til 250. Bjarni Kárason Petersen fremsatte også et ønske om en ændret udlændingelov for Færøerne. Der er bl.a. udfordringer mht. arbejds- og opholdstilladelser til folk, som skal virke inden for trossamfund på Færøerne. Bjarni Kárason Petersen udtalte efter mødet, at der var tale om et godt og positivt møde: *"Vi har nogle udfordringer og nogle konkrete ønsker, og derfor ser jeg frem til udvikling, samarbejde og gode løsninger på udlændingeområdet"*.

Oprydning af Færingehavn

Lagmand Aksel V. Johannesen udtalte den 30. oktober 2023 til KVF, at det ikke er det færøske landsstyre, som har ansvaret med oprydningen af Færingehavn i Grønland. Bygningerne er privat ejendom, og i sidste ende er det de grønlandske myndigheder, som må tage en afgørelse. Udtalelsen kommer efter, at det grønlandske medie Sermistiaq den 28. oktober 2023 bragte en artikel om oprydningen af Færingehavn. Artiklen kan læses [HER](#). Lagmand Aksel V. Johannesen oplyste endvidere, at landsstyret har foretaget undersøgelser af Færingehavn og fundet frem til en løsning for bortskaffelse af de eksisterende bygninger, som koster 22 mio. kr. En løsning som de grønlandske myndigheder dog ikke vil være med til. Lagmanden oplyste, at landsstyret venter på svar fra de grønlandske myndigheder, som har ønsket at foretage yderligere undersøgelser. Lagmanden vil drøfte spørgsmålet om Færingehavn med [formanden for Naalakkarsuisut](#).